

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

FINANČNA ANALIZA PODJETJA BESO B

Ljubljana, september 2021

ARTAN BYTYQI

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Artan Bytyqi, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Finančna analiza podjetja BESO B, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko asist. dr. Mino Ličen

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

UVOD	1
1 OPIS PODJETJA	1
1.1 Kratek opis	1
1.2 Začetek poslovanja	2
2 OPIS PANOGE	3
2.1 Gradbeništvo	3
2.2 Vpliv koronavirusa na gradbeništvo	5
2.2.1 Vpliv koronavirusa na podjetje BESO B	5
2.3 76. a-člen ZDDV-1	6
3 OPIS KONKURENCE	6
3.1 Neposredna konkurenca	7
3.2 Primerjava s konkurenčnimi podjetji	7
4 ANALIZA RAČUNOVDSKIH IZKAZOV	8
4.1 Analiza bilance stanja	8
4.1.1 Analiza sredstev.....	10
4.1.2 Analiza obveznosti do virov sredstev	12
4.2 Analiza izkaza poslovnega izida	13
4.2.1 Analiza prihodkov	15
4.2.2 Analiza odhodkov.....	16
4.3 Analiza s kazalniki	17
4.3.1 Kazalniki financiranja	17
4.3.2 Kazalniki investiranja	19
4.3.3 Kazalniki plačilne sposobnosti.....	20
4.3.4 Kazalniki obračanja	22
4.3.5 Kazalniki dobičkonosnosti.....	23
4.3.6 DuPontov sistem povezanih kazalnikov za podjetje BESO B	25
SKLEP	26
LITERATURA IN VIRI	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Ključni podatki o gradbeništvu v Sloveniji v letih 2008, 2013 in 2018	3
Tabela 2: Primerjava konkurenčnih podjetij.....	8
Tabela 3: Bilanca stanja BESO B	9
Tabela 4: Navpična analiza bilance stanja	10
Tabela 5: Izkaz poslovnega izida BESO B.....	14
Tabela 6: Vodoravna analiza izkaza poslovnega izida.....	15
Tabela 7: Delež kapitala v financiranju v obdobju 2016-2020.....	17
Tabela 8: Delež dolgov v financiranju v obdobju 2016-2020	18
Tabela 9: Kazalnik finančnega vzvoda v obdobju 2016-2020.....	19
Tabela 10: Delež dolgoročnih sredstev v obdobju 2016-2020	19
Tabela 11: Delež kratkoročnih sredstev v obdobju 2016-2020	20
Tabela 12: Kratkoročni koeficient v obdobju 2016-2020.....	21
Tabela 13: Hitri koeficient v obdobju 2016-2020.....	21
Tabela 14: Koeficient obračanja sredstev v obdobju 2016-2020.....	22
Tabela 15: Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje v obdobju 2016-2020	23
Tabela 16: ROA v obdobju 2016-2020	24
Tabela 17: ROE v obdobju 2016-2020.....	24

KAZALO SLIK

Slika 1: Logotip podjetja.....	2
Slika 2: Gibanje prihodka od prodaje v gradbeništvu v Sloveniji	4
Slika 3: Velikost gradbenih podjetij v Sloveniji leta 2017	4
Slika 4: Aktivna podjetja s fasadersko in štukatersko dejavnostjo po regijah v Sloveniji	6
Slika 5: Grafični prikaz navpične analize sredstev BS za leto 2020	11
Slika 6: Grafični prikaz navpične analize obveznosti do virov sredstev bilance stanja za leto 2020	13
Slika 7: Grafični prikaz vodoravne analize.....	16
Slika 8: Struktura virov financiranja v obdobju 2016–2020.....	18
Slika 9: Struktura sredstev v obdobju 2016-2020	20
Slika 10: Kazalniki plačilne sposobnosti v obdobju 2016-2020.....	22
Slika 11: Koeficient obračanja sredstev v obdobju 2016-2020	23
Slika 12: Kazalniki dobičkonosnosti v obdobju 2016–2020.	24
Slika 13: Sistem povezanih kazalnikov za podjetje BESO B od 2016 do 2020	25

SEZNAM KRATIC

angl. - angleško

AČR – Aktivne časovne razmejitve

BS – Bilanca stanja

Covid-19 – Koronavirusna bolezen 2019

DDV – Davek na dodano vrednost

EU – Evropska unija

KFN – Kratkoročne finančne naložbe

OOS – Opredmetena osnovna sredstva

PČR – Pasivne časovne razmejitve

ROA – (angl. return on assets); čista donosnost sredstev

ROE – (angl. return on equity); čista dobičkonosnost kapitala

UVOD

V zaključni strokovni nalogi želim predstaviti poslovanje podjetja BESO B, podjetje za gradbene storitve, d.o.o., katerega osnovna dejavnost so fasaderska in štukaterska dela (SKD F43.310). Ustanovitelj in hkrati direktor družbe je Besim Bytyqi. Poslovanje podjetja bom predstavil oz. analiziral na podlagi bilance stanja in izkaza poslovnega izida ter s pomočjo analize s kazalniki. Za primerjavo ter analizo podatkov bom vzel podatke od leta 2016 do vključno leta 2020. Za konec bom predstavil DuPontov sistem povezanih kazalnikov.

Cilj vsakega podjetja je uspešno poslovanje. Ker gre za majhno gradbeno podjetje, pri katerem za izdelovanje ter objavljanje računovodskih izkazov najemajo računovodski servis ter sam direktor ne obvlada računovodskih kazalnikov, jih najbolj zanima poslovni izid na koncu leta ter obveznost do države, davek od dohodka pravnih oseb. Zato bom izdelal podrobno analizo poslovanja podjetja, ki jo bom dal direktorju v branje, da mu bodo bolj jasni računovodski izkazi in računovodski pojmi. Jasno mu bo razloženo, kateri dejavniki mu zmanjšujejo uspešnost poslovanja. S pomočjo analize bo lahko vplival na negativne dejavnike ter povečal uspešnost poslovanja.

Cilj zaključne strokovne naloge je odkriti dejavnike, ki povečujejo oz. zmanjšujejo uspešnost poslovanja ter na podlagi analize računovodskih izkazov ugotoviti, kako uspešno je poslovalo podjetje v letih 2016, 2017, 2018, 2019 in 2020. Na podlagi rezultatov bom prišel do sklepa, zakaj je v določenem letu prišlo do določenih sprememb.

Prvi del zaključne strokovne naloge bo vključeval metodo zbiranja podatkov, in sicer bom pisal o podjetju ter njegovem začetku poslovanja, nato bom opisal panogo, v kateri podjetje posluje, vpliv korona virusa na panogo in podjetje ter predstavil konkurenčni trg ter neposredna konkurenčna podjetja. Drugi del zaključne strokovne naloge bo vključeval metodo analize podatkov. V analitičnem delu bom s pomočjo primerjalnih in analitičnih metod analiziral poslovanje podjetja v posameznih poslovnih letih ter komentiral spremembe.

1 OPIS PODJETJA

Podjetje BESO B, podjetje za gradbene storitve, d.o.o. (v nadaljevanju BESO B) je majhno podjetje z več kot 25 letno tradicijo. V podjetju izvajajo specializirana gradbena dela in ta predstavljajo skoraj vse njihove prihodke in z njimi povezane stroške. Podjetje deluje predvsem kot podizvajalec drugih podjetij.

1.1 Kratek opis

Podjetje BESO B ima gradbeno dejavnost, in sicer primarno dejavnost za fasaderska in štukaterska dela. Edini lastnik podjetja je njegov ustanovitelj Besim Bytyqi. Ustanovljeno je

bilo leta 1996. Število zaposlenih se skozi leta spreminja. Leta 2005 je imel zaposlenih od 5 do 10 delavcev. V tem trenutku ima podjetje 15 zaposlenih. Podjetje BESO B je največ poslovalo z delniško družbo Alpdom, katera je leta 2016 šla v stečaj zaradi slabe izterjave neporavnanih obveznosti v stavbah, ki so jih upravljali. Sedaj podjetje največ posluje s podjetji Gorenjska gradbena družba d.d., Kovinar - Gradnje ST, d.o.o. in Dominvest d.o.o.

1.2 Začetek poslovanja

Začetek, pravi lastnik, je bil zelo težak. Delal je samo s svojima dvema bratoma. Na delo so se vozili z avtobusom, orodje pa so nosili v torbah. Ker takrat lastnik še ni poznal okolice in gradbenega trga, da bi si delo lahko poiskal sam, mu je pri tem pomagalo podjetje ZORMAN d.o.o. Mojstrana. To podjetje je bilo edino podjetje v okolici Jesenic, ki je bilo ustanovljeno prej kot podjetje BESO B. Podjetje ZORMAN d.o.o. Mojstrana je bilo na večini projektov izbrano kot glavni izvajalec, nato so pa ti izbrali podjetje BESO B, ki je delo opravljajo kot podizvajalec. Potem, ko je lastnik bolje spoznal trg in okolico, je delo iskal sam in ni bil več odvisen od nikogar. Ko je minilo nekaj časa, si je lahko kupil prvo prevozno sredstvo, in sicer neko rabljeno vozilo, tako da so imeli vsaj prevoz na delo. Po 10 letih ga je mlajši brat zapustil in tako je od takrat ostal samo še z enim od dveh bratov. Dogovorila sta se, da se bo eden od njiju ukvarjal z vsemi potrebnimi papirji za podjetje, drugi bo pa nadziral delo na gradbišču. Tako je Besim prevzel poslovodna dela, njegov brat pa je postal vodja gradbišča. Leta 2003 je kupil prvo vozilo s prikolico znamke Peugeot. Leta 2006 je bil zgrajen objekt, ki je postal hkrati sedež podjetja BESO B. Leta 2015 je podjetje imelo največji nakup, in sicer nakup skladišča velikosti 1000 m², kjer je uskladiščen ves material podjetja.

Slika 1 prikazuje logotip podjetja BESO B.

Slika 1: Logotip podjetja

Vir: lastno delo.

2 OPIS PANOGE

2.1 Gradbeništvo

Gradbeništvo odločilno pripomore k gospodarski rasti in je ena najpomembnejših dejavnosti vsakega narodnega gospodarstva. Po standardni klasifikaciji dejavnosti spada v skupino F 45 in zajema gradbena dela na visokih in nizkih gradnjah, pripravljalna in zaključna dela ter gradbene instalacije (Anžlovar Jurčič, 2008, str. 3).

Čeprav slovensko gradbeništvo v zadnjih letih dosega rast na vseh področjih, še ni doseglo rasti izpred kriznih časov. Nekateri kazalniki celo kažejo, da se bo trend rasti že v bližnji prihodnosti obrnil navzdol. Po ogromnem padcu prihodkov, števila zaposlenih in števila podjetij po letu 2008 je gradbeništvo ponovno rast teh kazalnikov deloma zaznalo po letu 2013, predvsem pa v letih 2017 in 2018. Leta 2018 je gradbeništvo skoraj doseglo število registriranih podjetij v gradbeni dejavnosti v predkriznih časih, vendar pa še vedno močno zaostaja pri prihodkih od prodaje (za približno tretjino) in pri številu zaposlenih oseb v gradbeništvu (za približno četrtno) (SURS, 2019).

V tabeli 1 so prikazani ključni podatki o gradbeništvu v letih 2008, 2013 in 2018.

Tabela 1: Ključni podatki o gradbeništvu v Sloveniji v letih 2008, 2013 in 2018

	2008	2013	2018
Število podjetij	19.433	18.066	19.220
Prihodki od prodaje (mrd. EUR)	8,4	4,4	6,0
Dodana vrednost v stroških faktorjev (mrd. EUR)	2,1	1,2	1,7
Stroški dela (mrd. EUR)	1,3	0,8	1,1
Število oseb, ki delajo.	89.766	60.852	67.582
Produktivnost dela	23.682	18.929	24.952
Povprečna bruto mesečna plača	1.148	1.188	1.290

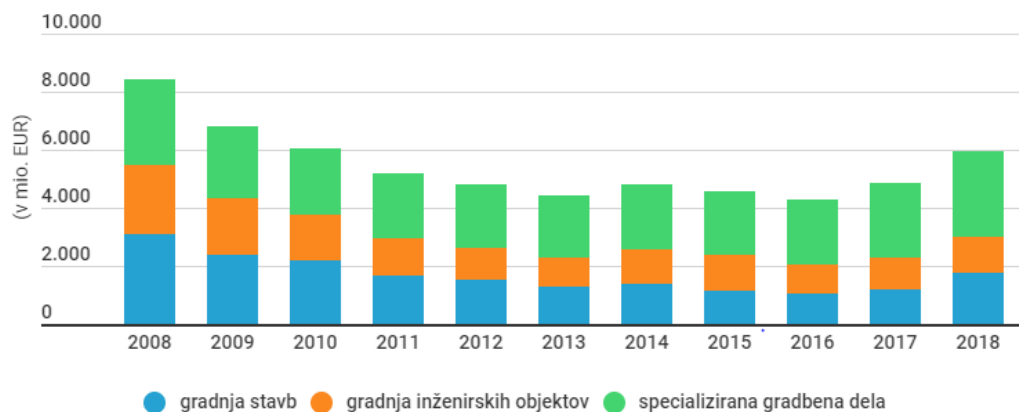
Vir: SURS (2019).

Leta 2018 je gradbeništvo prispevalo 7 % ustvarjene dodane vrednosti, kar znaša okoli 1,7 milijarde EUR. Ta delež ves čas po letu 2015 malenkost narašča. V letu 2018 so več kot 59 % dodane vrednosti ustvarila podjetja, ki izvajajo specializirana gradbena dela (sem spadajo pripravljalna dela na gradbiščih, inštalacije, zaključna gradbena dela in krovstvo ter druga specializirana gradbena dela), sledila so podjetja, ki izvajajo gradnjo stavb (23 %), in podjetja, ki gradijo gradbeno inženirske objekte (18 %) (SURS, 2019).

Leta 2018 je bilo v gradbeništvu ustvarjenih za skoraj 6 milijard EUR prihodkov od prodaje, kar je nekaj manj kot 30 % v primerjavi z letom 2008, toda kar 34 % več kot v letu 2013. Tudi pri tem kazalniku so največ pripomogla specializirana gradbena dela (49 %), sledila so gradnja stavb in na koncu gradnja inženirskih objektov (21 %) (SURS, 2019).

Slika 2 prikazuje gibanje prihodka od prodaje v gradbeništvu v Sloveniji od leta 2008 do vključno leta 2018.

Slika 2: Gibanje prihodka od prodaje v gradbeništvu v Sloveniji

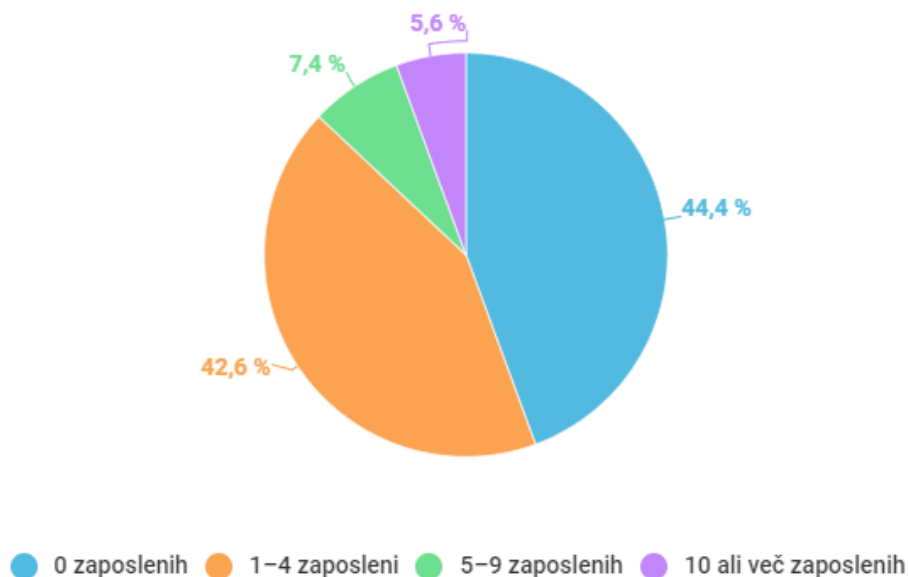

Vir: SURS (2019).

Med vsemi gradbenimi podjetji še vedno prevladujejo mikro in majhna podjetja. Z manj kot 10 zaposlenimi je bilo leta 2017 kar 94 % od vseh registriranih podjetij v gradbeni dejavnosti (SURS, 2019).

Slika 3 prikazuje gradbena podjetja v Sloveniji leta 2017 po njihovi velikosti.

Slika 3: Velikost gradbenih podjetij v Sloveniji leta 2017

Vir: SURS (2019).

2.2 Vpliv koronavirusa na gradbeništvo

Koronavirusna bolezen 2019 (v nadaljevanju covid-19) je nalezljiva bolezen, ki se širi predvsem z respiratornimi kapljicami, ki nastajajo ob kašlju in kihanju. Decembra 2019 so v Vuhanu na Kitajskem zaznali več primerov pljučnic oziroma respiratornih okužb, ki so jih nato potrdili za covid-19. Najbolj pogosti sindromi bolezní so vročina, kašelj in občutek pomanjkanja zraka. Prvi primer covida-19 v Sloveniji je bil zaznan 4. marca 2020 (NIJZ, 2021).

Epidemija covida-19 je prizadela tudi gradbeništvo. Delo je bilo upočasnjeno in včasih tudi ohromljeno. 13. marca 2020 je bil sprejet odlok o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev. S tem odlokom je bilo prepovedano poslovati kar 40 % gradbenim podjetjem. Nekateri so lahko poslovali le do zaključka začetih del, drugi pa so lahko nadaljevali z delom, v kolikor niso prihajali v neposredne stike s potrošniki, npr. delo na novogradnjah ali na ne vseljenih stanovanjih. Izjema v odloku so bile druge nujne storitve, ki zagotavljajo javno zdravje in varnost, vendar ob upoštevanju vseh predpisov in ukrepov Nacionalnega inštituta za javno zdravje. 20 aprila 2020 je bila uvedena sprememba odloka z namenom sproščanja ukrepov. Z delom so lahko začeli tudi prodajalne, ki prodajajo večinoma gradbeno-inštalaterski material, pohištvo ali tehnično blago, in podjetja, ki izvajajo opravljanje storitev na prostem, pri katerih se zagotavlja, da ne prihaja do stikov s potrošniki (fasaderska dela) (Gradbenik, 2020):

Podjetja, ki niso uspela opraviti svojih del v dogovorjenih rokih zaradi epidemije, so se lahko sklicevala na "višjo silo", ki je vplivala na potek gradbenih del. Zato izvajalci niso bili odškodninsko odgovorni za zamude, naročniki pa niso bili upravičeni do pogodbenih kazni (Gradbenik, 2020).

V marcu 2020 se je vrednost opravljenih gradbenih del znižala na vseh področjih gradbeništva. Največji padec vrednosti opravljenih del je bil v gradnji inženirskih objektov (-17,6 %), manjši padec je bil tudi v gradnji stanovanjskih (-5,5 %) in nestanovanjskih stavb (-4,4 %) (Mineral & Gradnja Slovenija, 2020).

2.2.1 Vpliv koronavirusa na podjetje BESO B

Razglasitev epidemije v Sloveniji ni imelo večjega negativnega vpliva na poslovanje podjetja in njegovo uspešnost. Ravno nasprotno. Podjetje je v letu 2020 ustvarilo več prihodkov od prodaje kot v prejšnjih letih, ki jih bom v nadaljevanju analiziral.

Razlog, zakaj epidemija v Sloveniji ni imela negativnega vpliva na poslovanje in uspešnost podjetja, je ta, da so v letu 2020 veliko poslovali na novogradnjah in tako so lahko delo nepretrgoma nadaljevali. Delo so opravljali na dveh novogradnjah na Planini v Kranju, na novogradnji v Kranjski Gori in na novogradnji na Jesenicah.

V podjetju so imeli manjši problem z napotitvijo zaposlenih v karanteno. Vsi zaposleni v podjetju prihajajo iz Kosova in so v času letnega dopusta dopustovali tam. Po vrnitvi z dopusta so morali biti 14 dni v karanteni. Podjetje je to težavo rešilo z organizacijo letnega dopusta v dveh delih, zato da ni prišlo do popolne prekinitve dela.

2.3 76. a-člen ZDDV-1

»Transakcijo, ki zajema dobavo blaga in s tem blagom povezane storitve iz šifre F/Gradbeništvo standardne klasifikacije dejavnosti, se za namene uporabe 76. a-člena ZDDV-1 opredeli kot enotno transakcijo, za katero se v celoti uporabi mehanizem obrnjene davčne obveznosti iz 76. a člena ZDDV-1« (Računovodja.com, 2010).

Zaradi tega člena podjetje BESO B kot izvajalec ni dolžno plačati davek na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV), čeprav so davčni zavezanci. Obveznost plačila DDV se prenese na zavezanca, ki dobavo prejme (naročnik ali prejemnik dobave). V podjetju pa morajo vseeno DDV obračunati. Zaradi tega je poznavanje tega člena v gradbeni dejavnosti pomembno.

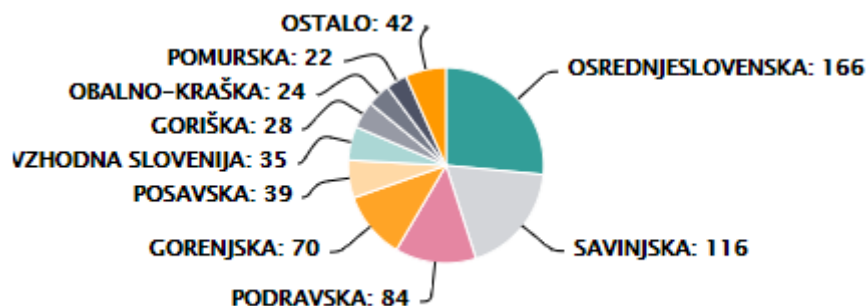
Za uporabo klavzule obrnjene davčne obveznosti morata biti obe stranki identificirani za namene DDV, obe strani morata biti iz Sloveniji ter mora se izvajati gradbena storitev.

3 OPIS KONKURENCE

Po pridobljenih podatkih na portalu GVIN je v Sloveniji s primarno dejavnostjo Fasaderska in štukaterska dela (F43.310) registriranih in aktivnih 626 podjetij. Od teh jih ima: 554 status normalnih podjetij, 14 status blokiranih podjetij, 45 status neplačnikov ali nepredlagateljev, 11 status insolventnih podjetij, 1 status podjetja v likvidaciji in 1 status pozor. Največ podjetij je v osrednjeslovenski regiji, najmanj pa v pomurski regiji (GVIN, 2021a).

Slika 4 prikazuje aktivna podjetja s fasadersko in štukatersko dejavnostjo po regijah v Sloveniji.

Slika 4: Aktivna podjetja s fasadersko in štukatersko dejavnostjo po regijah v Sloveniji

Vir: GVIN (2021b).

3.1 Neposredna konkurenca

Če vzamemo regijo, v kateri podjetje BESO B posluje (Gorenjska), in velikost podjetja (majhno), pridemo samo do 4 podjetij, ki predstavljajo za podjetje neposredno konkurenco glede na ta dva kriterija. Toda ne smemo pozabiti tudi mikro podjetij, ki prav tako predstavljajo konkurenco za podjetje, saj BESO B opravlja tudi manjša dela in pri teh delih jim mikro podjetja predstavljajo konkurenco. Skupaj z mikro in majhnimi podjetji je v gorenjski regiji 58 podjetij s primarno dejavnostjo fasaderska in štukaterska dela (GVIN, 2021c).

Za primerjavo konkurenčnih podjetij s podjetjem BESO B bom izbrana 3 podjetja izmed vseh 58 podjetij, ki so po velikosti sredstev takoj za BESO B v gorenjski regiji, predstavil na kratko v nadaljevanju. Izbral sem podjetja ADIL GASHI S.P., GP NITI d.o.o. in LISI d.o.o.

ADIL GASHI S.P. je bilo ustanovljeno leta 2009 v Cerkljah na Gorenjskem. Pravna oblika podjetja je samostojni podjetnik posameznik. Registrirana primarna dejavnost podjetja so fasaderska in štukaterska dela. Podjetje spada pod majhne enote. Posluje uspešno in v zadnjih letih beleži pozitiven poslovni izid (GVIN, 2021d).

GP NITI d.o.o. je bilo ustanovljeno leta 2013 v Žabnici. Ustanovitelj podjetja je Braim Rexhaj, ki je v istem letu izstopil iz podjetja. Nadomestil ga je Albion Haziraj, ki je kasneje leta 2018 prav tako izstopil. Od leta 2018 dalje pa je lastnik podjetja Granit Kuqi. Pravna oblika podjetja je družba z omejeno odgovornostjo. Registrirana primarna dejavnost podjetja so fasaderska in štukaterska dela. Podjetje spada pod majhne enote. Tudi to konkurenčno podjetje je poslovno uspešno v zadnjih letih in beleži pozitiven poslovni izid (GVIN, 2021e).

LISI d.o.o. je bilo ustanovljeno leta 2005 v Kranju. Ustanovitelj podjetja je Safet Gashi. Leta 2013 je podjetje dobilo novega solastnika Astrit Gashi z 51 % lastniškim deležem, ki je leta 2018 izstopil. Od leta 2018 je edini lastnik ustanovitelj podjetja. Pravna oblika podjetja je družba z omejeno odgovornostjo. Registrirana primarna dejavnost podjetja so fasaderska in štukaterska dela. Podjetje spada pod mikro enote. Tudi to podjetje v zadnjih letih posluje uspešno in prav tako beleži pozitiven poslovni izid (GVIN, 2021f).

3.2 Primerjava s konkurenčnimi podjetji

Izbrana konkurenčna podjetja sem primerjal s podjetjem BESO B. V tabeli 2 je prikazana primerjava med podjetji glede na leto ustanovitve, sredstva na dan 31. 12. 2020, celotne prihodke leta 2020, celotni poslovni izid leta 2020, čisti poslovni izid leta 2020, povprečno število zaposlenih in prihodke na zaposlenega.

Tabela 2: Primerjava konkurenčnih podjetij

(Vrednosti v EUR)	BESO B, d.o.o	ADIL GASHI S.P.	GP NITI d.o.o	LISI d.o.o
Leto ustanovitve	1996	2009	2013	2005
Sredstva	1.759.817,00	696.625,00	649.017,00	515.804,00
Celotni prihodki	903.932,56	937.769,62	1.352.231,14	688.558,67
Celotni poslovni izid	79.350,70	38.324,38	24.082,05	39.248,19
Čisti poslovni izid	71.490,13	28.743,29	20.767,32	31.718,60
Povprečno št. zaposlenih	11,34	12,13	57,29	12,23
Prihodki na zaposlenega	79.711,87	77.309,94	23.603,27	56.300,79

Vir: lastno delo.

Podjetje BESO B zaseda prvo mesto v Sloveniji v njihovi dejavnosti po velikosti sredstev, ki so jih imeli leta 2020 v višini 1.759.817,00 EUR. Je tudi najstarejše podjetje od izpostavljenih zgornjih podjetij, kar velikokrat pripomore k odločitvi kupcev za izvajalca. Kupci se za izvajalca poleg cen odločajo tudi na podlagi izkušenj in tradicije podjetja in to BESO B izkorišča kot glavno konkurenčno prednost. Podjetje GP NITI je sicer imelo največ celotnih prihodkov, toda potrebno je upoštevati njihovo število zaposlenih (57,29). Za pošteno primerjavo celotnih prihodkov sem izračunal prihodke na zaposlenega in ugotovil, da je tudi v tem vidiku BESO B najbolj uspešno podjetje izmed zgoraj naštetih podjetij. BESO B je v letu 2020 ustvarilo tudi največji čisti dobiček v višini 71.490,13 EUR, najmanj dobička pa so ustvarili v podjetju GP NITI v višini 20.767,32 EUR.

4 ANALIZA RAČUNOVDSKIH IZKAZOV

Računovodski izkazi vsebujejo podatke o premoženjskem stanju, finančnem položaju in uspešnosti poslovanja podjetja, zato je pomembna analiza le-teh za različne interesne skupine oz. deležnike. Z analizo računovodskih izkazov prikazujemo preteklo poslovanje podjetja, na podlagi katerega uporabniki ocenjujejo prihodnje poslovanje in si s tem pomagajo pri sprejemanju svojih odločitev (Igličar & Hočevar, 2011, str. 250).

Za analizo računovodskih izkazov se najpogosteje uporabljajo tri metode (Igličar & Hočevar, 2011, str. 251):

- analiza strukturnih deležev (navpična analiza),
- analiza računovodskih izkazov v času (vodoravna metoda) in
- analiza s kazalniki.

4.1 Analiza bilance stanja

Bilanca stanja prikazuje premoženjski in finančni položaj podjetja v določenem trenutku. V primeru podjetja BESO B je to na dan 31. 12. Premoženjski položaj podjetja se kaže v

strukturi in višini sredstev, finančni položaj pa v strukturi in višini obveznosti do virov sredstev. Za opravljanje dejavnosti vsako podjetje potrebuje določena sredstva, ki omogočajo izvajanje dejavnosti. Obveznosti do virov sredstev pa nam odgovorijo, od koga oziroma od kod ima podjetje ta sredstva (Igličar & Hočevnar, 2011, str. 31).

Tabela 3 prikazuje bilanco stanja podjetja BESO B na dan 31. 12 za leta 2016, 2017, 2018, 2019 in 2020.

Tabela 3: Bilanca stanja BESO B

BS v EUR na dan 31. 12	2016	2017	2018	2019	2020
SREDSTVA	1.959.131,87	1.829.550,00	1.773.395,00	1.734.581,00	1.759.817,00
Dolgoročna sredstva	710.124,35	908.754,00	882.033,00	1.054.961,00	1.101.482,00
Neopredmetena sredstva	30,21	0	0	0	0
OOS	388.717,63	371.016,00	374.560,00	650.020,00	709.986,00
Dolg. poslovne terjatve	321.376,51	537.738,00	507.473,00	404.941,00	391.496,00
Kratkoročna sredstva	1.244.120,02	915.360,00	886.100,00	673.218,00	652.054,00
Zaloge	268.161,51	268.162,00	268.162,00	114.530,00	114.530,00
KFN	13.760,00	14.439,00	53.329,00	70.730,00	98.884,00
Kratkoročne poslovne terjatve	789.027,24	352.501,00	266.538,00	301.705,00	277.614,00
Denarna sredstva	173.171,27	280.259,00	298.072,00	186.252,00	161.026,00
Kratkoročne AČR	4.887,50	5.435,00	5.262,00	6.401,00	6.281,00
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	1.959.131,87	1.829.550,00	1.773.395,00	1.734.581,00	1.759.817,00
Kapital	141.787,38	165.447,00	195.615,00	247.749,00	319.239,00
Vpoklicani kapital	29.991,00	29.991,00	29.991,00	29.991,00	29.991,00
Kapitalske rezerve	4.023,88	4.024,00	4.024,00	4.024,00	4.024,00
Rezerve iz dobička	2.999,10	2.999,00	2.999,00	2.999,00	2.999,00
Preneseni čisti dobiček	64.572,00	104.773,00	128.433,00	158.601,00	210.735,00
Čisti dobiček poslovnega leta	40.201,40	23.659,00	30.169,00	52.133,00	71.490,00
Rezervacije	436.601,66	399.755,00	353.536,00	303.551,00	248.948,00
Dolgoročne obveznosti	146.416,48	100.590,00	71.069,00	51.500,00	51.500,00
Dolg. finančne obveznosti	146.416,48	100.590,00	71.069,00	51.500,00	51.500,00
Kratkoročne obveznosti	1.234.326,35	1.162.098,00	1.153.175,00	1.131.780,00	1.140.130,00
Kratk. finančne obveznosti	1.119.549,74	1.095.911,00	1.064.268,00	1.061.136,00	1.042.198,00
Kratk. poslovne obveznosti	114.776,61	66.187,00	88.907,00	70.645,00	97.932,00
Kratkoročne PČR	0	1.660,00	0	0	0

Prirejeno po AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021), BESO B (2017b) in BESO B (2018b).

Tabela 4 prikazuje navpično analizo bilance stanja od leta 2016 do vključno leta 2020.

Tabela 4: Navpična analiza bilance stanja

BS v EUR na dan 31.12.	2016	2017	2018	2019	2020
SREDSTVA	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Dolgoročna sredstva	36,2 %	49,7 %	49,7 %	60,8 %	62,6 %
Neopredmetena sredstva	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
OOS	19,8 %	20,3 %	21,1 %	37,5 %	40,3 %
Dolg. poslovne terjatve	16,4 %	29,4 %	28,6 %	23,3 %	22,3 %
Kratkoročna sredstva	63,5 %	50,0 %	50,0 %	38,8 %	37,0 %
Zaloge	13,7 %	14,6 %	15,1 %	6,6 %	6,5 %
KFN	0,7 %	0,8 %	3,0 %	4,1 %	5,6 %
Kratkoročne poslovne terjatve	40,3 %	19,3 %	15,1 %	17,4 %	15,8 %
Denarna sredstva	8,8 %	15,3 %	16,8 %	10,7 %	9,1 %
Kratkoročne AČR	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Kapital	7,2 %	9,0 %	11,0 %	14,3 %	18,1 %
Vpoklicani kapital	1,5 %	1,6 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Kapitalske rezerve	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Rezerve iz dobička	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Preneseni čisti dobiček	3,3 %	5,7 %	7,2 %	9,2 %	12,0 %
Čisti dobiček poslovnega leta	2,0 %	1,3 %	1,7 %	3,0 %	4,0 %
Rezervacije	22,3 %	21,9 %	20,0 %	17,5 %	14,2 %
Dolgoročne obveznosti	7,5 %	5,5 %	4,0 %	3,0 %	2,9 %
Dolg. finančne obveznosti	7,5 %	5,5 %	4,0 %	3,0 %	2,9 %
Kratkoročne obveznosti	63,0 %	63,5 %	65,0 %	65,2 %	64,8 %
Kratk. finančne obveznosti	57,1 %	59,9 %	60,0 %	61,2 %	59,2 %
Kratk. poslovne obveznosti	5,9 %	3,6 %	5,0 %	4,0 %	5,6 %
Kratkoročne PČR	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Vir: lastno delo.

4.1.1 Analiza sredstev

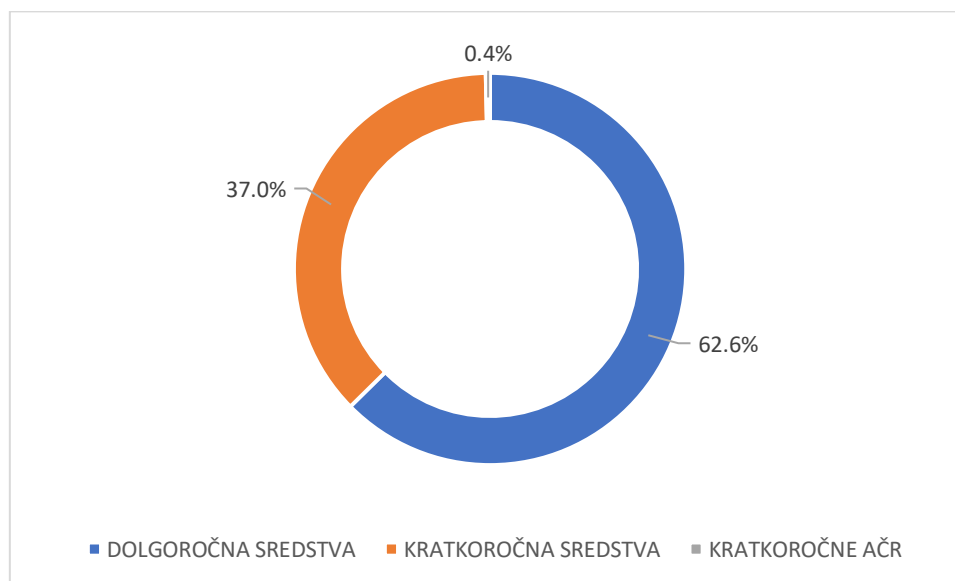
Sredstva so gospodarski dejavniki, s katerimi podjetje upravlja oziroma z njimi razpolaga in od njih pričakuje gospodarske koristi ter jih je mogoče zanesljivo izmeriti (Igličar & Hočevar, 2011, str. 77 in 78).

Glede na hitrost preoblikovanja sredstev jih delimo na dolgoročna in kratkoročna sredstva, poleg teh pa izkazujemo med sredstva tudi aktivne časovne razmejitve (v nadaljevanju AČR), ki zajemajo vnaprej vračunane prihodke in odložene stroške (Igličar & Hočevar, 2011, str. 79).

Celotna sredstva so se od leta 2016 do vključno leta 2019 vsako leto za nekaj odstotkov zmanjševala, manjša rast je sledila v letu 2020, in sicer so se celotna sredstva povečala za 1,5 %. V tem obdobju je bila velika sprememba kratkoročnih in dolgoročnih sredstev. Kratkoročna sredstva so se leta 2020 glede na leto 2016 zmanjšala za 47,6 %, dolgoročna sredstva pa so se leta 2020 glede na leto 2016 povečala za 55 %.

Slika 5 predstavlja grafični prikaz analize sredstev bilance stanja za leto 2020.

Slika 5: Grafični prikaz navpične analize sredstev BS za leto 2020

Vir: lastno delo.

Leta 2017 se je vrednost dolgoročnih sredstev povečala za slabih 28 %. Razlog za to povečanje je bilo povečanje dolgoročnih poslovnih terjatev do kupcev. Terjatev do kupcev si v podjetju želijo imeti čim manj, saj to pospešuje njihov denarni tok in tako povečuje njihovo plačilno sposobnost. Leta 2018 je sledil manjši upad dolgoročni sredstev (za 2,94 %). Tudi v tem letu so vplivale dolgoročne poslovne terjatve, ki so se zmanjšale za 5,67 %. Zmanjšanje poslovnih terjatev je za podjetje pomenilo povečanje denarnih sredstev. Leta 2019 je prišlo do večjih sprememb, in sicer so se zmanjšale poslovne terjatve za 20,2 %, hkrati pa se je povečala vrednost opredmetenih osnovnih sredstev za 73,54 %. Na povečanje opredmetenih osnovnih sredstev so vplivali nakup zemljišča na Jesenicah, nakup poslovnega prostora na Jesenicah in nakup tovornega vozila. Leta 2020 so se ponovno povečala dolgoročna sredstva, tokrat iz naslova predujma za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev v višini 90.000,00 €. V tem letu so se tudi zmanjšale poslovne terjatve za 3,32 %.

Leta 2017 se je vrednost kratkoročni sredstev glede na leto 2016 zmanjšala za 26,43 %. Največja sprememba je bila pri kratkoročnih poslovnih terjativah, ki so se zmanjšala za 55,32 %. To je za podjetja pozitivna sprememba, saj pomeni povečanje denarnih sredstev, kar je

razvidno v tabeli 3. Denarna sredstva so se povečala za 61,84 %. Leta 2018 so se v primerjavi z letom 2017 kratkoročna sredstva zmanjšala za 3,2 %. V tem letu je prišlo do povečanja kratkoročnih finančnih naložb (v nadaljevanju KFN) in zmanjšanja poslovnih terjatev. KFN so se povečale zaradi drugih kratkoročnih posojil. Leta 2019 je ponovno prišlo do večje spremembe, in sicer se je vrednost celotnih kratkoročnih sredstev zmanjšala za 24,02 %. Največjo spremembo sta predstavljala zmanjšanje zalog in zmanjšanje denarnih sredstev. Pri zalogah je celotno spremembo predstavljalo zmanjšanje nedokončane proizvodnje. Podjetje je nepremičnino, ki jo imajo v Portorožu, prestavilo iz zaloge nedokončane proizvodnje v osnovna sredstva, saj so nepremičnino začeli uporabljati za tržne namene (turizem). Zmanjšanje denarnih sredstev pa je povezano s povečanjem poslovnih terjatev. Leta 2020 ni prišlo do večjih sprememb, celotna vrednost kratkoročnih sredstev se je zmanjšala za 3,14 %. V podjetju so ponovno dali kratkoročno posojilo in s tem povečali KFN. V tem letu je tudi ponovno prišlo do zmanjšanja denarnih sredstev.

4.1.2 Analiza obveznosti do virov sredstev

To je gospodarska kategorija, ki prikazuje način financiranja v podjetju. Viri sredstev so fizične in pravne osebe, ki so s svojimi finančnimi naložbami ali dobavami podjetju omogočile pridobitev sredstev in s tem opravljanje dejavnosti. Obveznosti do virov sredstev pa razvrstimo v 3 temeljne skupine (Igličar & Hočevar, 2011, str. 111):

- kapital,
- dolgovi,
- časovne razmejitve.

Kapital je trajen vir financiranja, ki je bil vložen s strani lastnikov ali pa ustvarjen z uspešnim poslovanjem podjetja. Lastniki kapitala so hkrati lastniki podjetja. Kapital je izračunan kot razlika med sredstvi in dolgovi in tako predstavlja čisto (neto) premoženje podjetja (Igličar & Hočevar, 2011, str. 111).

Dolgovi pomenijo dolžniško financiranje podjetja. Vsaka vrst dolga ima značilnost, da jih mora podjetje ob roku zapadlosti poravnati oziroma jih vrniti. Poznamo dolgoročne in kratkoročne obveznosti. Dolgoročne zapadejo v plačilo v roku, ki je daljši od leta dni. Kratkoročne pa zapadejo v plačilo v roku, ki je krajši od leta dni. Vsebinsko pa obveznosti delimo na finančne in poslovne obveznosti (Igličar & Hočevar, 2011, str. 121).

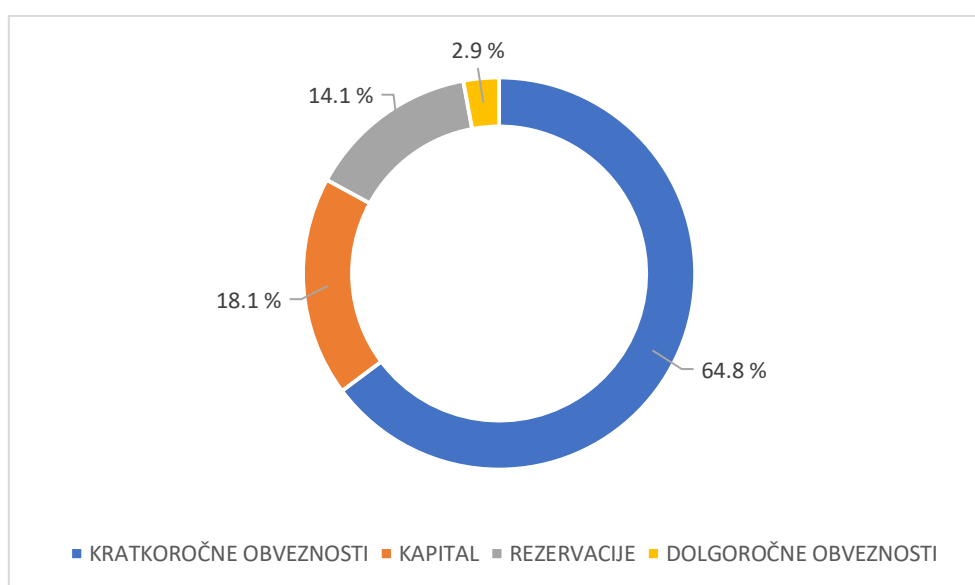
Vzrok za nastanek časovnih razmejitev je potreba po izkazovanju pravilnejšega poslovnega izida v posameznih obdobjih. Pasivne časovne razmejitve oziroma PČR zajemajo vnaprej vračunane stroške in odložene prihodke (Igličar & Hočevar, 2011, str. 123).

V podjetju največji delež obveznosti do virov sredstev predstavljajo kratkoročne obveznosti, kapital in rezervacije. Kratkoročne obveznosti izhajajo iz drugih kratkoročnih finančnih obveznosti, ki predstavljajo prejeta posojila pri fizični osebi. Rezervacije predstavljajo stanje

še neporabljenih rezervacij iz danih jamstev. Rezervacije so bile izoblikovane v letu 2013 in 2014. Temeljijo na pogodbah za toplotno izolacijo večstanovanjskih stavb. Obveznosti do virov sredstev so leta 2020 manjša kot v letu 2016, razlog za to pa je predvsem zmanjševanje tako dolgoročnih kot kratkoročnih obveznosti ter zmanjševanje rezervacij. V tem času se je pa povečala vrednost kapitala. Znižanje obveznosti in povečanje kapitala si želi vsako podjetje. Podjetje BESO B je pri tem zelo uspešno.

Slika 6 predstavlja grafični prikaz navpične analize obveznosti do virov sredstev BS za leto 2020.

Slika 6: Grafični prikaz navpične analize obveznosti do virov sredstev bilance stanja za leto 2020

Vir: lastno delo.

Kapital podjetja BESO B je sestavljen iz vpoklicanega kapitala, kapitalskih rezerv, rezerv iz dobička, prenesenega čistega dobička in čistega dobička poslovnega leta. Največji delež kapitala v podjetju predstavlja preneseni čisti dobiček, katerega v podjetju ne izplačujejo lastniku, ampak ga zadržujejo. Najmanjši delež pa predstavljajo kapitalne rezerve. Povečanje kapitala v vseh letih je rezultat uspešnega poslovanja, kar dokazuje vsakoletni ustvarjeni čisti dobiček. Spremembe v vrednosti vpoklicanega kapitala, kapitalskih rezerv in rezerv iz dobička ni bilo.

4.2 Analiza izkaza poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida preko prihodkov in odhodkov ter z doseženim poslovnim izidom kot razliko med njimi prikazuje gospodarsko uspešnost poslovanja v določenem obdobju. Prihodki pomenijo povečanje gospodarskih koristi podjetja v posameznem obdobju in tako povečujejo poslovni izid. Prihodke delimo na poslovne, finančne in druge prihodke.

Ugotavljamo jih na podlagi zaračunane prodaje oziroma fakturirane realizacije, kar pomeni, da prihodki nastanejo, kadar je račun izdan, in ne takrat, ko je račun plačan. Odhodki pa pomenijo zmanjšanje gospodarskih koristi podjetja v posameznem obdobju in tako zmanjšujejo poslovni izid. Podobno kot prihodke tudi odhodke delimo na poslovne, finančne in druge odhodke (Igličar & Hočevar, 2011, str. 37).

Izkaz poslovnega izida zajema celotne dosežene prihodke in odhodke ter ustvarjeni poslovni izid, ki je razlika med doseženimi prihodki in odhodki v določenem obdobju. V kolikor so prihodki večji od odhodkov, podjetje doseže dobiček, če pa so odhodki večji od prihodkov, ima podjetje izgubo. *Izkaz poslovnega izida nam torej kaže gospodarsko uspešnost poslovanja podjetja v določenem obdobju* (Igličar & Hočevar, 2011, str. 38).

Tabela 5 prikazuje izkaz poslovnega izida podjetja BESO B od leta 2016 do vključno 2020.

Tabela 5: Izkaz poslovnega izida BESO B

(Podatki v EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
Čisti prihodki od prodaje	585.619,04	506.068,16	562.135,88	584.088,01	835.475,44
Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki.	27.129,38	41.186,36	47.879,12	49.985,12	66.995,56
Drugi poslovni prihodki	0,00	0,00	3.896,01	18.450,80	0,00
Kosmati donos od poslovanja	612.748,42	547.254,52	613.911,01	652.523,93	902.471,00
Stroški blaga, materiala in storitev	388.082,84	265.947,95	349.359,78	323.279,29	470.079,83
Stroški dela	134.104,06	170.304,62	189.841,85	219.488,51	258.949,19
Odpisi vrednosti	38.239,74	81.767,11	43.745,11	56.156,93	93.395,88
Drugi poslovni odhodki	0,00	1.665,59	1.784,24	1.498,66	1.222,26
Dobiček iz poslovanja	52.321,78	27.569,25	29.180,03	52.100,54	78.823,84
Finančni prihodki	912,48	1.050,51	471,04	627,79	628,67
Finančni odhodki	7.287,69	4.599,34	3.007,37	1.159,39	382,12
Drugi prihodki	679,72	1.212,59	6.025,78	2.906,03	832,89
Drugi odhodki	662,52	6,09	753,01	511,27	552,58
Celotni dobiček	45.963,77	25.226,92	31.916,47	53.963,70	79.350,70
Davek iz dobička	5.762,37	1.567,51	1.747,81	1.830,29	7.860,57
Čisti dobiček	40.201,40	23.659,41	30.168,66	52.133,41	71.490,13

Prirejeno po AJ PES (2019), AJ PES (2020), AJ PES (2021), BESO B (2017a) in BESO B (2018a).

Tabela 6 prikazuje vodoravno analizo izkaza poslovnega izida podjetja BESO B od leta 2016 do vključno 2020. Vodoravna analiza prikazuje verižne indekse. Za osnovo sem vzel predhodni podatek v časovni vrsti.

Tabela 6: Vodoravna analiza izkaza poslovnega izida

Verižni indeks	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
Čisti prihodki od prodaje	86,4	111,1	103,9	143,0
Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki.	151,8	116,2	104,4	134,0
Drugi poslovni prihodki	/	/	473,6	0,0
Kosmati donos od poslovanja	89,3	112,2	106,3	138,3
Stroški blaga, materiala in storitev	68,5	131,4	92,5	145,4
Stroški dela	127,0	111,5	115,6	118,0
Odpisi vrednosti	213,8	53,5	128,4	166,3
Drugi poslovni odhodki	/	107,1	84,0	81,6
Dobiček iz poslovanja	52,7	105,8	178,5	151,3
Finančni prihodki	115,1	44,8	133,3	100,1
Finančni odhodki	63,1	65,4	38,6	33,0
Drugi prihodki	178,4	496,9	48,2	28,7
Drugi odhodki	0,9	12.364,7	67,9	108,1
Celotni dobiček	54,9	126,5	169,1	147,0
Davek iz dobička	27,2	111,5	104,7	429,5
Čisti dobiček	58,9	127,5	172,8	137,1

Vir: lastno delo.

4.2.1 Analiza prihodkov

Leta 2017 se je vrednost čistih prihodkov od prodaje v primerjavi z letom 2016 zmanjšala za 13,6 %. Ti prihodki predstavljajo več kot 90 % celotnih prihodkov v podjetju. Leta 2017 so se za 51,81 % povečali subvencije, dotacije in drugi podobni prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki. Ti prihodki so posledica odprave oblikovanih rezervacij. Leta 2018 se je vrednost čistih prihodkov od prodaje povečala za 11,1 %. Leta 2019 je podjetje ponovno beležilo rast čistih prihodkov od prodaje, in sicer za 3,9 %. V tem letu je prišlo do zmanjšanja pri drugih prihodkih. Leta 2020 je bilo daleč najbolj produktivno leto glede na ustvarjene prihodke. Vrednost čistih prihodkov od prodaje se je glede na prejšnje leto povečala za 43 %. Tudi v tem letu je prišlo do zmanjšanja pri drugih prihodkih. To nam pove, da epidemija covid-19 ni imela negativnega vpliva na podjetje. V tem letu je podjetje beležilo tudi največjo vrednost čistega dobička v proučevanem obdobju.

Hkrati s povečanjem celotnih prihodkov se povečujejo čisti prihodki od prodaje, ki so leta 2020 presegali 90 % celotnih prihodkov. Čisti prihodki od prodaje so sestavljeni iz prihodkov od prodaje na domačem trgu, prihodkov od prodaje na trgu Evropske unije (v nadaljevanju EU) in prihodkov od prodaje na trgu izven EU. Prihodki od prodaje na domačem trgu predstavljajo več kot 98 % vseh čistih prihodkov od prodaje. Ta podatek nam pove, da podjetje posluje z veliko večino samo na slovenskem trgu.

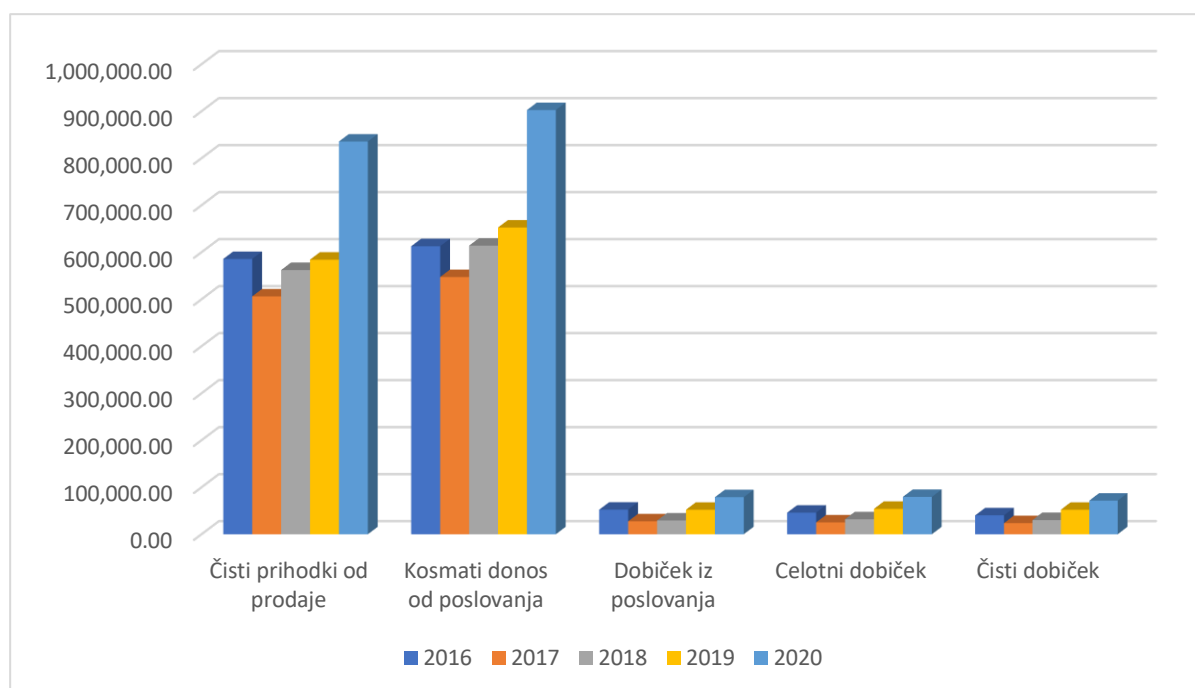
4.2.2 Analiza odhodkov

Podobno kot prihodki so se spreminjali tudi odhodki. Razlog za to je, da največji delež prihodkov/odhodkov predstavljajo poslovni prihodki/odhodki, ki naraščajo sorazmerno. Poslovni odhodki so leta 2020 predstavljali kar 99,89 % vseh odhodkov.

V podjetju imajo zanemarljivo majhen delež stroškov blaga. Največji delež poslovnih odhodkov predstavljajo stroški materiala, storitev in dela. Stroški storitev so predvsem stroški najemanja delovne sile od drugih podjetij. Stroški dela se povečujejo vsako leto. Glavni razlog za to rast je rast minimalne plače, ki jo pridobiva v podjetju kar nekaj zaposlenih. Odpisi vrednosti predstavljajo stroške amortizacije, prevrednotovalne poslovne odhodke pri neopredmetenih sredstvih in prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih.

Slika 7 predstavlja grafični prikaz vodoravne analize izkaza poslovnega izida od leta 2016 do vključno 2020. Čisti prihodki od prodaje so se zelo podobno gibali kot kosmati donos od poslovanja. Razlog za to je nizka vrednost subvencij in drugih poslovnih prihodkov. Tudi pri dobičku iz poslovanja, celotnem dobičku in čistem dobičku ni bilo večjih izstopanj, temveč so bile spremembe sorazmerne.

Slika 7: Grafični prikaz vodoravne analize

Vir: lastno delo.

4.3 Analiza s kazalniki

Je najbolj razširjena metoda oz. tehnika za analiziranje računovodskih izkazov. Kazalniki so relativna števila, ki jih dobimo z delitvijo določenih gospodarskih kategorij med seboj. Izraženi so lahko kot stopnje udeležbe, indeksi in koeficienti. Sam izračun kazalnikov je preprost, bistveno pomembnejše je vsebinsko razlaganje izračunanih vrednosti in ugotavljanje ugodnosti ali slabosti teh vrednosti (Igličar & Hočevar, 2011, str. 259).

Pri kazalnikih se pogosto postavlja vprašanje, kakšna je priporočljiva vrednost posameznega kazalnika oz. kdaj je kazalnik premajhen/prevelik. Odgovor na to vprašanje ni preprost in enoznačen. »Priporočljive vrednosti kazalnikov se lahko bistveno razlikujejo od države do države, od panoge do panoge, od podjetja do podjetja« (Igličar & Hočevar, 2011, str. 259–260).

Za analizo računovodskih izkazov podjetja BESO B s kazalniki bom izbral določene kazalnike, ki so smiselni glede na vrsto in strukturo podjetja, ostale kazalnike bom zanemaril. Analizo bom opravil s kazalniki financiranja, investiranja, plačilne sposobnosti, obračanja in dobičkonosnosti.

4.3.1 Kazalniki financiranja

Usmerjeni so v analizo financiranja podjetja, pri čemer nas zanima struktura financiranja ter sposobnost podjetja za najemanja novih dolgov. Pri financiranju se postavlja temeljno vprašanje, v kolikšni meri naj se podjetje financira s kapitalom in v kolikšni meri z dolgovi (Igličar & Hočevar, 2011, str. 260).

Osnovni kazalniki financiranja so:

Delež kapitala v financiranju – kaže delež kapitala med obveznostmi do virov sredstev. Čim večja je vrednost kazalnika, večji je delež kapitala med celotnimi viri sredstev, kar pomeni, da je podjetje finančno manj tvegano za upnike, saj več tveganja nosijo lastniki (Igličar & Hočevar, 2011, str. 260).

$$\text{Delež kapitala v financiranju} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (1)$$

V tabeli 7 je prikazan delež kapitala v financiranju za podjetje BESO B.

Tabela 7: Delež kapitala v financiranju v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Delež kapitala v financiranju	7,2 %	9,0 %	11,0 %	14,3 %	18,1 %

Vir: lastno delo.

Delež dolgov v financiranju – kaže delež sredstev, ki se financirajo z dolgovi. Pove nam, kolikšna je finančna odvisnost podjetja od zunanjih virov financiranja (Igličar & Hočevar, 2011, str. 261).

$$\text{Delež dolgov v financiranju} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (2)$$

V tabeli 8 je prikazan delež dolgov v financiranju za podjetje BESO B.

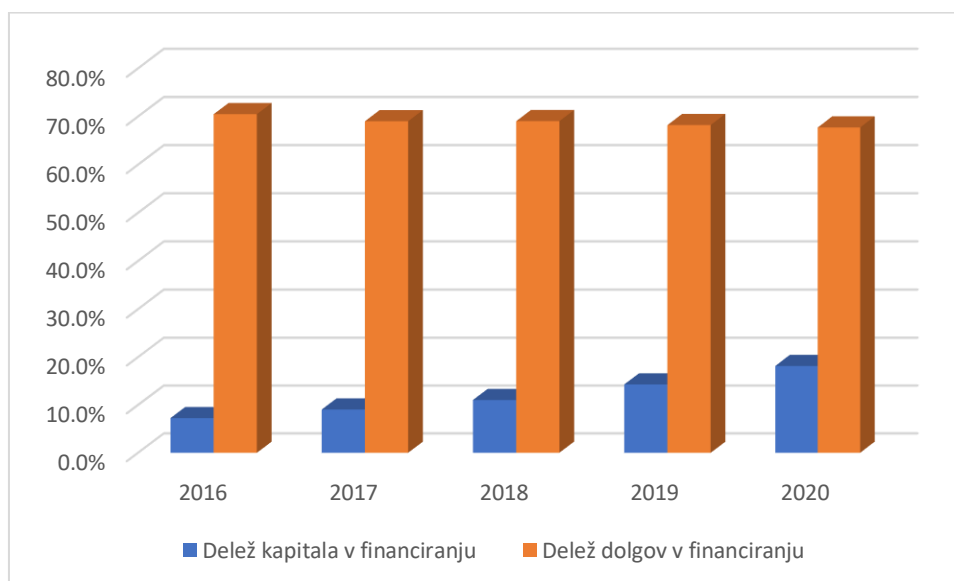
Tabela 8: Delež dolgov v financiranju v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Delež dolgov v financiranju	70,5 %	69,0 %	69,0 %	68,2 %	67,7 %

Vir: lastno delo.

Slika 8 prikazuje strukturo virov financiranja podjetja BESO B v obdobju 2016–2020. Opazimo, da se stopnja deleža kapitala v financiranju povečuje vsako leto, stopnja deleža dolgov v financiranju pa se vsako leto zmanjšuje (glej tabelo 7 in 8). To pomeni, da je podjetje dobro poslovalo ter pri tem povečalo delež kapitala v celotnih obveznostih do virov sredstev, hkrati pa zmanjšalo zadolženost ter tako izboljšalo finančno varnost.

Slika 8: Struktura virov financiranja v obdobju 2016–2020

Vir: lastno delo.

Kazalnik finančnega vzvoda – prikazuje strukturo financiranja na drugačen način. Večja vrednost kazalnika finančnega vzvoda pomeni večji delež dolgov med viri financiranja in večje finančno tveganje (Igličar & Hočevar, 2011, str. 262).

$$\text{Kazalnik finančnega vzvoda} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}} \quad (3)$$

Vrednost kazalnika finančnega vzvoda se je v proučevanem obdobju močno zmanjšala, kar prikazuje tabela 9. Manjša vrednost kazalnika finančnega vzvoda pomeni manjši delež dolgov med viri financiranja in posledično manjše finančno tveganje.

Tabela 9: Kazalnik finančnega vzvoda v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Kazalnik finančnega vzvoda	9,74	7,63	6,26	4,78	3,73

Vir: lastno delo.

4.3.2 Kazalniki investiranja

Usmerjeni so v analizo strukture sredstev. Pomembni so predvsem pri managerskih odločitvah o investicijah v posamezne vrste sredstev (Igličar & Hočevar, 2011, str. 265).

Osnovna kazalnika investiranja sta:

Delež dolgoročnih sredstev – kaže delež dolgoročnih sredstev med vsemi sredstvi podjetja. Vrednost kazalnika je močno odvisna od panoge, v kateri podjetje posluje (Igličar & Hočevar, 2011, str. 265).

$$\text{Delež dolgoročnih sredstev} = \frac{\text{dolgoročna sredstva}}{\text{sredstva}} \quad (4)$$

Tabela 10 prikazuje delež dolgoročnih sredstev za podjetje BESO B.

Tabela 10: Delež dolgoročnih sredstev v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Delež dolgoročnih sredstev	36,2 %	49,7 %	49,7 %	60,8 %	62,6 %

Vir: lastno delo.

Delež kratkoročnih sredstev – kaže delež kratkoročnih sredstev med vsemi sredstvi podjetja. Povečana vrednost kazalnika lahko pomeni bodisi izboljšanje poslovanja, ko se sredstva povečajo zaradi povečane poslovne dejavnosti, bodisi pa nevarnost za podjetje, ko se kazalnik poveča (zaradi zalog in poslovnih terjatev), pri tem pa se ne poveča obseg poslovanja (Igličar & Hočevar, 2011, str. 266).

$$\text{Delež kratkoročnih sredstev} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{sredstva}} \quad (5)$$

Tabela 11 prikazuje delež kratkoročnih sredstev za podjetje BESO B.

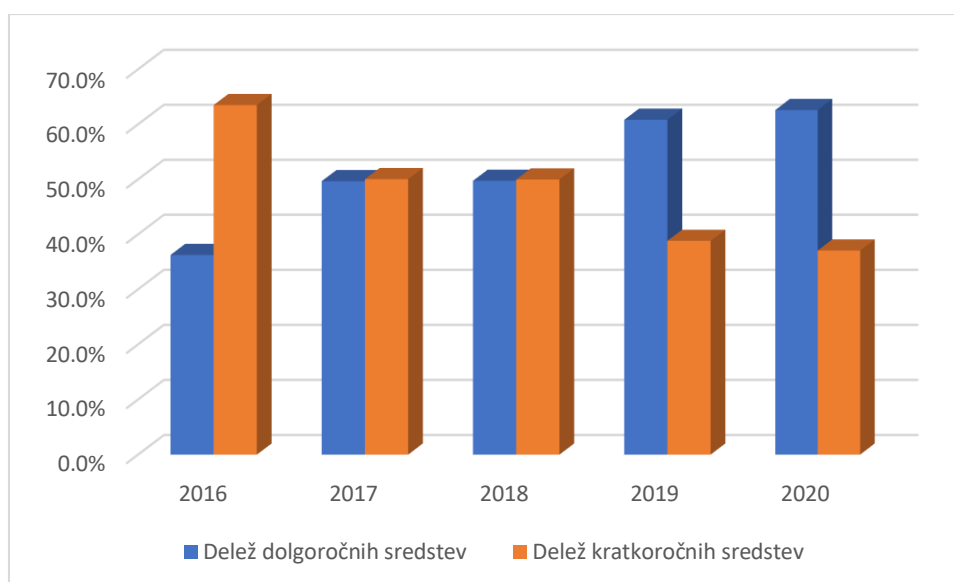
Tabela 11: Delež kratkoročnih sredstev v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Delež kratkoročnih sredstev	63,5 %	50,0 %	50,0 %	38,8 %	37,0 %

Vir: lastno delo.

Delež dolgoročnih sredstev se je v proučevanem obdobju povečal za 26,4 odstotnih točk, delež kratkoročnih sredstev pa se je zmanjšal za 26,5 odstotnih točk (glej tabelo 10 in 11). Na povečanje deleža dolgoročnih sredstev je največ vplivalo povečanje opredmetenih osnovnih sredstev (v nadaljevanju OOS), na zmanjšanje deleža kratkoročnih sredstev pa zmanjšanje kratkoročnih poslovnih terjatev. Slika 9 prikazuje strukturo sredstev v obdobju 2016–2020.

Slika 9: Struktura sredstev v obdobju 2016-2020

Vir: lastno delo.

4.3.3 Kazalniki plačilne sposobnosti

Plačilna sposobnost podjetja je kratkoročna zmožnost, da nemoteno poravnava zapadle obveznosti. Merimo jo lahko s kazalniki, ki izhajajo iz bilance stanja, in s kazalniki, ki izhajajo iz izkaza denarnih tokov. Praviloma naj bi v podjetjih imeli kratkoročna sredstva večja od kratkoročnih obveznosti ob normalnem poslovanju. Zato govorimo o čistih kratkoročnih sredstvih, ki se financirajo z dolgoročnimi obveznostmi do virov sredstev. Večja kot je vrednost čistih kratkoročnih sredstev, manjša je verjetnost za plačilno nesposobnost (Igličar & Hočevnar, 2011, str. 267).

Osnovna kazalnika plačilne sposobnosti sta (Igličar & Hočevnar, 2011, str. 268-269):

- **Kratkoročni koeficient** – kaže razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Večja vrednost kazalnika pomeni manjšo verjetnost za plačilno nesposobnost. Pri izračunu kazalnika moramo biti pozorni na vsebinske spremembe, saj povečanje kazalnika ne pomeni vedno povečanja plačilne sposobnosti. V števcu so vključena vsa kratkoročna sredstva. Tako povečanje denarnih sredstev kot povečanje zalog bo povečalo kratkoročni koeficient, toda z denarnimi sredstvi bo podjetje lažje poravnalo svoje obveznosti kot z zalogami. Priporočljiva vrednost kazalnika je najmanj 2.

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (6)$$

Tabela 12 prikazuje vrednost kratkoročnega koeficienta v obdobju 2016–2020. Opazimo, da se je vrednost kratkoročnega koeficienta v tem obdobju močno zmanjšala. Na prvi pogled to pomeni večjo verjetnost za plačilno nesposobnost. Toda moramo upoštevati, da je v tem obdobju prišlo do velikega zmanjšanja zalog ter poslovnih terjatev, ki ne spadajo pod najbolj likvidna sredstva. Bolj točno analizo plačilne sposobnosti nam bo predstavil hitri koeficient.

Tabela 12: Kratkoročni koeficient v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Kratkoročni koeficient	1,01	0,79	0,77	0,59	0,57

Vir: lastno delo.

- **Hitri koeficient** – Vanj so vključena najbolj likvidna sredstva, zato najbolj natančno kaže plačilno sposobnost na zelo kratek rok. Vrednost hitrega koeficienta je običajno manjša od 1, saj kratkoročne obveznosti zapadejo v plačilo v času do enega leta.

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratkoročne finančne naložbe}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (7)$$

Tabela 13 prikazuje vrednost hitrega koeficienta v obdobju 2016–2020. Opazimo, da je bila največja vrednost koeficienta v letu 2018 in je znašala 0,30. Nato je v naslednjem letu vrednost padla na 0,23. Ta vrednost se je ohranila tudi leta 2020.

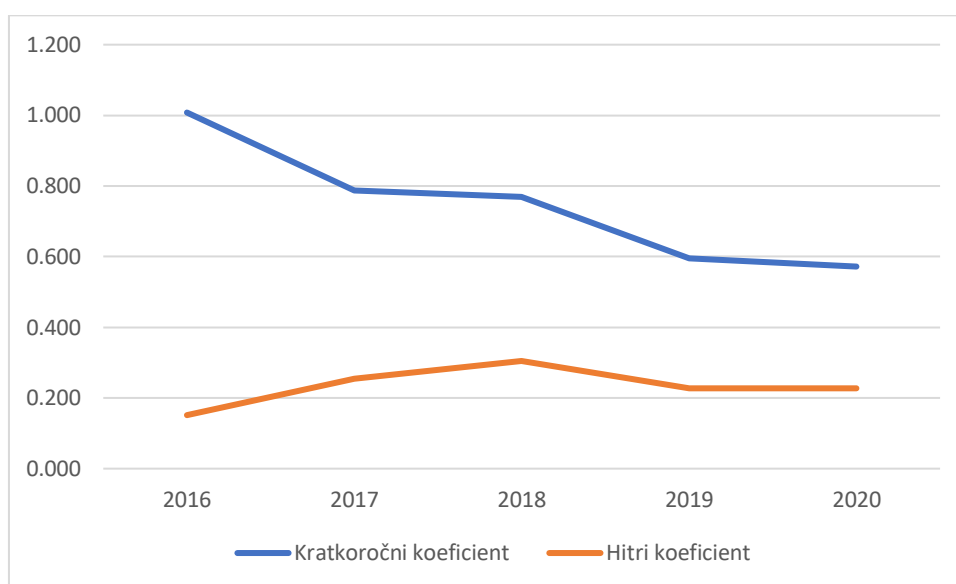
Tabela 13: Hitri koeficient v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Hitri koeficient	0,15	0,25	0,30	0,23	0,23

Vir: lastno delo.

Slika 10 prikazuje gibanje kratkoročnega in hitrega koeficienta v obdobju 2016–2020. Opazimo padajočo krivuljo kratkoročnega koeficienta in rahlo naraščajočo krivuljo hitrega koeficienta.

Slika 10: Kazalniki plačilne sposobnosti v obdobju 2016-2020

Vir: lastno delo.

4.3.4 Kazalniki obračanja

Z njimi preučujemo hitrost obračanja posameznih sredstev. Hitrejše obračanje sredstev pomeni manj vezanih sredstev. Kazalnike obračanja lahko uporabimo za izračun koeficienta obračanja terjatev, zalog, obveznosti do dobaviteljev, sredstev in za izračun dni vezave. (Igličar & Hočevar, 2011, str. 272).

Koeficient obračanja sredstev – kaže število obratov sredstev v letu dni. Odvisen je od panoge, v kateri podjetje posluje, saj bo v primeru visokega deleža dolgoročnih sredstev koeficient nižji kot v primeru nižjega deleža dolgoročnih sredstev (Igličar & Hočevar, 2011, str. 275).

$$\text{Koeficient obračanja sredstev} = \frac{\text{prihodki}}{\text{povprečno stanje sredstev}} \quad (8)$$

Tabela 14 prikazuje vrednosti koeficienta obračanja sredstev v obdobju 2016–2020. Vrednost kazalnika se vsako leto povečuje, kar pomeni, da podjetje vedno bolj učinkovito upravlja s sredstvi. Hitrejše obračanje sredstev pomeni več ustvarjenih prihodkov z obstoječimi sredstvi.

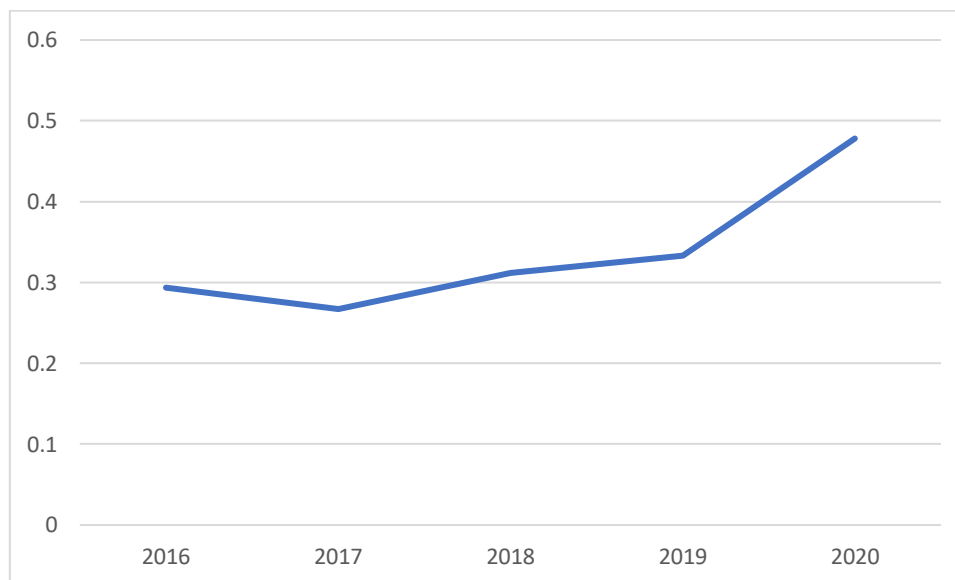
Tabela 14: Koeficient obračanja sredstev v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Koeficient obračanja sredstev	0,29	0,27	0,31	0,33	0,48

Vir: lastno delo.

Slika 11 prikazuje gibanje koeficienta obračanja sredstev v obdobju 2016–2020. Opazimo naraščajočo krivuljo.

Slika 11: Koeficient obračanja sredstev v obdobju 2016-2020

Vir: lastno delo.

4.3.5 Kazalniki dobičkonosnosti

Pri teh kazalnikih nas zanima dobičkonosnost prihodkov, sredstev in kapitala.

Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje – kaže delež čistega dobička v prihodkih od prodaje.

$$\text{Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{prihodki}} \quad (9)$$

Tabela 15 prikazuje čisto dobičkonosnost prihodkov od prodaje za podjetje BESO B.

Tabela 15: Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje	6,9 %	4,7 %	5,4 %	8,9 %	8,6 %

Vir: lastno delo.

Čista donosnost sredstev (angl. return-on-assets, v nadaljevanju ROA) – kaže razmerje med doseženim rezultatom poslovanja z vloženimi sredstvi. Večja vrednost kazalnika pomeni uspešnejše poslovanje podjetja. Kot dosežen rezultat poslovanja upoštevamo le čisti dobiček. Pogosto pa se kot dosežen rezultat upošteva celotni dobiček, povečan za finančne odhodke, saj s tem izločimo vpliv financiranja (Igličar & Hočevar, 2011, str. 276).

$$ROA = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje sredstev}} \quad (10)$$

Tabela 16 prikazuje kazalnik ROA za podjetje BESO B.

Tabela 16: ROA v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
ROA	2,0 %	1,2 %	1,7 %	3,0 %	4,1 %

Vir: lastno delo.

Čista dobičkonosnost kapitala (angl. return-on-equity, v nadaljevanju ROE) – je zanimiv kazalnik za lastnike podjetja. Pove nam, koliko denarnih enot je »ustvarila« ena denarna enota kapitala (Igličar & Hočevar, 2011, str. 277).

$$ROE = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje kapitala}} \quad (11)$$

Tabela 17 prikazuje kazalnik ROE za podjetje BESO B.

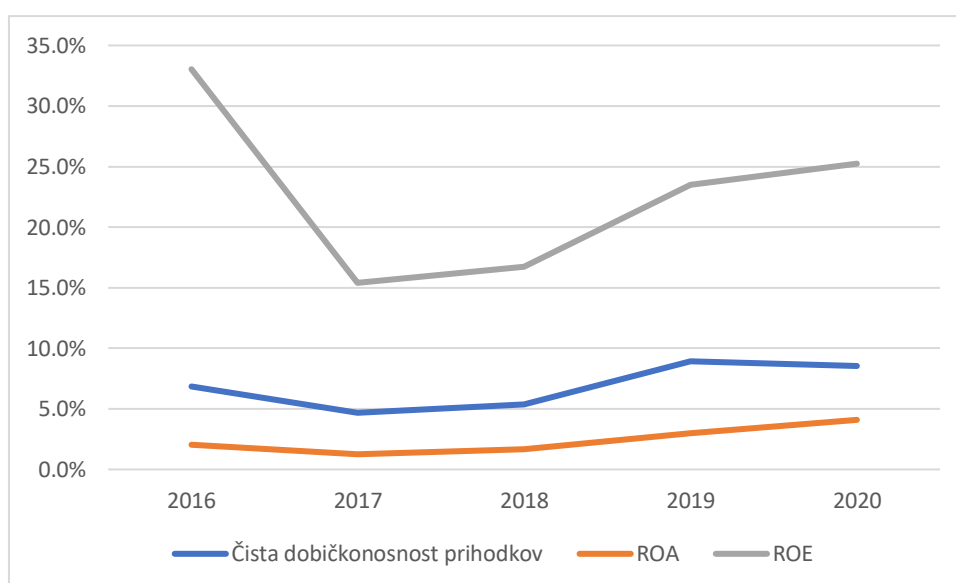
Tabela 17: ROE v obdobju 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
ROE	33,0 %	15,4 %	16,7 %	23,5 %	25,2 %

Vir: lastno delo.

Slika 12 prikazuje gibanje čiste dobičkonosnosti prihodkov, ROE in ROA.

Slika 12: Kazalniki dobičkonosnosti v obdobju 2016–2020.

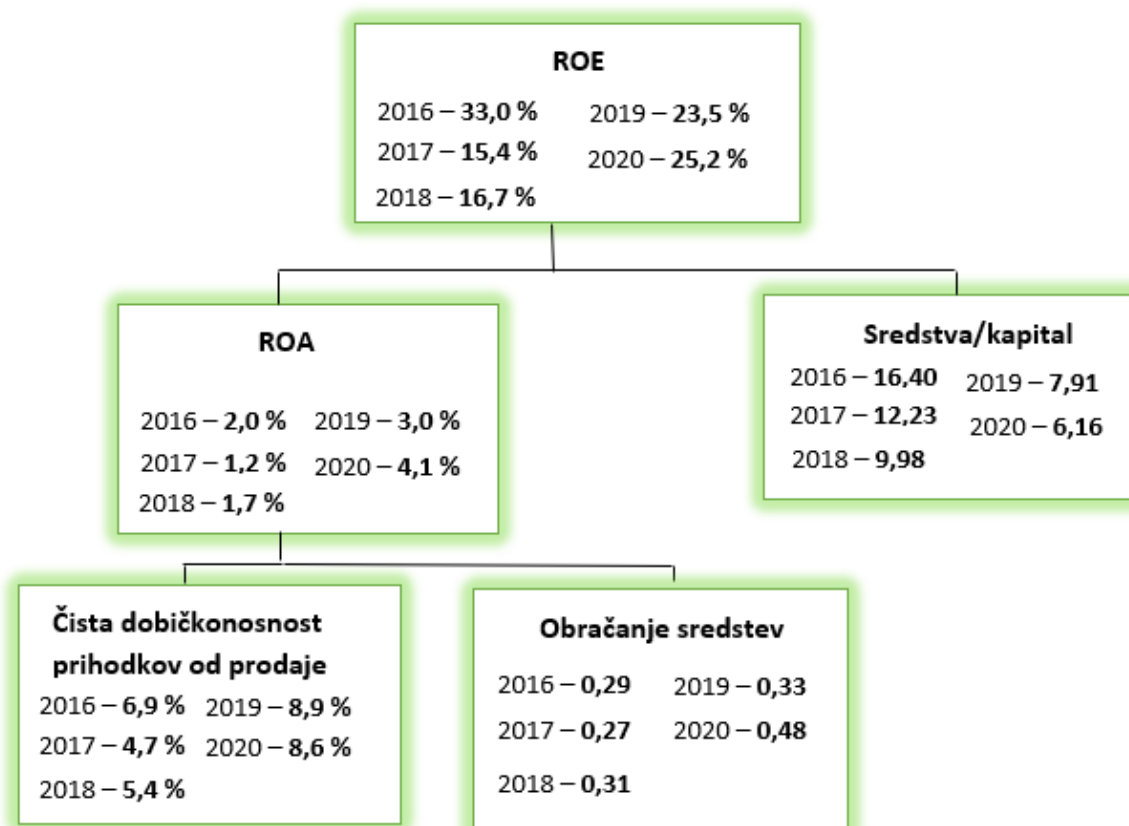
Vir: lastno delo.

4.3.6 DuPontov sistem povezanih kazalnikov za podjetje BESO B

DuPontov sistem povezanih kazalnikov izhaja iz ROE kot enega od najpomembnejših ciljev podjetja. ROE pa je odvisna od hitrosti obračanja sredstev, dobičkonosnosti prihodkov in načina financiranja (Igličar & Hočevnar, 2011, str. 281).

Slika 13 prikazuje sistem povezanih kazalnikov za podjetje BESO B. Opazimo, da se je ROE leta 2020 glede na 2016 zmanjšala za okoli 8 odstotnih točk. Razlog za to spremembo je, da se je v proučevanem obdobju vrednost kapitala več kot podvojila. Naslednja večja sprememba je bila v strukturi financiranja, ki primerja sredstva in kapital. Tudi pri tem kazalniku je prišlo do spremembe zaradi povečanja kapitala. Prišlo je tudi do povečanja ROA za več kot 2 odstotni točki leta 2020 v primerjavi z letom 2016. Razlog za to je povečanje čistega poslovnega izida. Povečal se je koeficient obračanja sredstev, kar pomeni hitrejšo obračanje sredstev ter manj vezanih sredstev. To podjetju povečuje ROE. Povečala se je tudi dobičkonosnost prihodkov, ki prikazuje delež dobička v prihodkih. Pri vseh kazalnikih opazimo padec leta 2017 in nato rast v naslednjih letih. To gibanje lahko opazimo tudi v sliki 12. Kazalniki dobičkonosnosti so se leta 2017 zmanjšali zaradi manjšega čistega dobička v tem letu.

Slika 13: Sistem povezanih kazalnikov za podjetje BESO B od 2016 do 2020

Vir: lastno delo.

SKLEP

V zaključni strokovni nalogi sem opravil finančno analizo podjetja BESO B od leta 2016 do vključno 2020. Ker podjetje spada med majhna podjetja, mora poročati samo o bilanci stanja in izkazu poslovnega izida. Pri analizi bilance stanja sem uporabil navpično analizo, pri kateri sem izračunal odstotne deleže, ki so nam prikazali deleže posameznih podatkov glede na celoto. Pri analizi izkaza poslovnega izida pa sem uporabil vodoravno analizo. Pomagal sem si z indekssnim izračunom, ki nam je podal informacije o relativnih spremembah med enakimi podatki v proučevanem obdobju.

Gradbeništvo v zadnjih letih dosega rast na vseh področjih, toda kljub temu še ni doseglo rasti izpred kriznih časov leta 2008. Skupaj z mikro in majhnimi podjetji je v gorenjski regiji 58 podjetij s primarno dejavnostjo fasaderska in štukaterska dela. Razglasitev epidemije v Sloveniji ni imela večjega negativnega vpliva na poslovanje podjetja in njegovo uspešnost. Razlog, zakaj epidemija v Sloveniji ni imela negativnega vpliva na poslovanje in uspešnost podjetja, je ta, da so v letu 2020 veliko poslovali na novogradnjah in tako so lahko delo nepretrgoma nadaljevali.

Analiza bilance stanja nam je pokazala, da se podjetju BESO B povečuje delež dolgoročnih sredstev in hkrati zmanjšuje delež kratkoročnih sredstev. Dolgoročna sredstva so se leta 2020 glede na leto 2016 povečala za več kot 55 %. Povečala se je vrednost OOS, in sicer na podlagi zemljišč, zgradb, opreme in danih predujmov za pridobitev OOS. Povečale so se tudi dolgoročne poslovne terjatve. Kratkoročna sredstva so se leta 2020 glede na leto 2016 zmanjšala za več kot 47 %. Največ so se zmanjšale kratkoročne poslovne terjatve in zaloge. Zaloge so se zmanjšale zaradi umika nepremičnine iz nedokončane proizvodnje v OOS.

Pri analizi poslovnega izida sem ugotovil, da je podjetje v vseh 5 letih poslovalo uspešno, saj je ustvarjalo dobiček. V letih 2016, 2017, 2018 in 2019 ni bilo večjih sprememb v prihodkih od prodaje. Izstopa leto 2020, v katerem so se prihodki povečali za 37,3 %. Največji delež prihodkov zajemajo poslovni prihodki, ki predstavljajo več kot 90 % vseh prihodkov. Podobno kot prihodki so se spreminjali tudi odhodki. Podjetje ima največ stroškov iz naslova stroškov materiala, dela in storitev. Zaskrbljujoče je dejstvo, da se stroški dela povečujejo vsako leto. Glavni razlog za to je vsakoletno povečanje minimalne plače in s tem obveznih socialnih prispevkov. Marca 2021 je prišlo tudi do podražitve gradbenega materiala, in sicer toplotne izolacije, in to kar do 44 %. Zato lahko v podjetju pričakujejo visok porast stroškov materiala.

Na osnovi analize s kazalniki sem ugotovil, da se podjetje pretežno financira z dolžniškimi viri. V podjetju prevladujejo dolgoročna sredstva z deležem 62,6 %. Podjetje je plačilno sposobno, finančno stabilno, ustvarja čisti dobiček in pri tem ustvarja pozitivno donosnost sredstev in kapitala. V prihodnosti želi razširiti svoje poslovanje tudi v druge regije v Sloveniji in pri tem ohranjati pozitivne finančne kazalnike.

LITERATURA IN VIRI

1. AJPES -Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. (2019). *Letna poročila 2018*. Pridobljeno 7. junija 2021 iz <https://www.ajpes.si/lp2018/default.asp>
2. AJPES -Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. (2020). *Letna poročila 2019*. Pridobljeno 7. junija 2021 iz <https://www.ajpes.si/lp2019/default.asp>
3. AJPES -Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. (2021). *Letna poročila 2020*. Pridobljeno 7. junija 2021 iz <https://www.ajpes.si/lp2020/default.asp>
4. BESO B, podjetje za gradbene storitve, d.o.o. (2017a). *Podatki iz izkaza poslovnega izida v obdobju 01.01.2016 – 31.12.2016* (interno gradivo). Jesenice: BESO B, podjetja za gradbene storitve, d.o.o.
5. BESO B, podjetje za gradbene storitve, d.o.o. (2017b). *Podatki iz bilance stanja na dan 31.12.2016* (interno gradivo). Jesenice: BESO B, podjetja za gradbene storitve, d.o.o.
6. BESO B, podjetje za gradbene storitve, d.o.o. (2018a). *Podatki iz izkaza poslovnega izida v obdobju 01.01.2017 – 31.12.2017* (interno gradivo). Jesenice: BESO B, podjetja za gradbene storitve, d.o.o.
7. BESO B, podjetje za gradbene storitve, d.o.o. (2018b). *Podatki iz bilance stanja na dan 31.12.2017* (interno gradivo). Jesenice: BESO B, podjetja za gradbene storitve, d.o.o.
8. Anžlovar Jurčič, V. (2008). *Analiza dejavnosti strojnih instalacij v gradbeništvu z vidika podjetja instalacije Grosuplje* (magistrsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
9. Gradbenik. (2020, 15. maj). *Pandemija COVID 19*. Pridobljeno 2. junija 2021 iz <https://www.gradbenik.net/novice/pandemija-covid-19>
10. GVIN. (2021a). *Rezultati naprednega iskanja*. Pridobljeno 3. junija 2021 iz <https://www-gvin-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/IskalnikCE/Pages/SearchResult.aspx?Mode=GvinSI&App=GvinIskalnikSI&Kontekst=5&Lang=sl-SI>
11. GVIN. (2021b). *Analizator*. Pridobljeno 3. junija 2021 iz <https://www-gvin-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/GvinInformator/Pages/Analizator/Analizator.aspx?Mode=GvinSI&App=GvinInformatorSI&Kontekst=i&Lang=sl-SI>
12. GVIN. (2021c). *Rezultati naprednega iskanja*. Pridobljeno 3. junija 2021 iz <https://www-gvin-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/IskalnikCE/Pages/SearchResult.aspx?Mode=GvinSI&App=GvinIskalnikSI&Kontekst=5&Lang=sl-SI>
13. GVIN. (2021d). *ADIL GASHI S.P.* Pridobljeno 3. junija 2021 iz <https://www-gvin-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/GvinOverview/Pages/Company.aspx?CompanyId=240155&Lang=sl-SI&Mode=GvinSI&App=GvinOverviewSI>
14. GVIN. (2021e). *GP NITI d.o.o.* Pridobljeno 3. junija 2021 iz <https://www-gvin-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/GvinOverview/Pages/Company.aspx?CompanyId=340085&Lang=sl-SI&Mode=GvinSI&App=GvinOverviewSI>

15. GVIN. (2021f). *LISI d.o.o.* Pridobljeno 3. junija 2021 iz <https://www-gvin-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/GvinOverview/Pages/Company.aspx?CompanyId=168702&Lang=sl-SI&Mode=GvinSI&App=GvinOverviewSI>
16. Igličar, A. & Hočevár, M. (2011). *Računovodstvo za managerje* (2. izd.). Ljubljana: GV Založba.
17. Mineral & Gradnja Slovenija. (2020, 19. maj). *Marca se je v gradbeništvu poznal vpliv koronavirusa.* Pridobljeno 2. junija 2021 iz <https://www.mineral-revija.si/4012/Marca-se-je-v-gradbenistvu-poznal-vpliv-koronavirusa?cctest&>
18. NIJZ - Nacionalni inštitut za javno zdravje. (2021, 11. junij). *Koronavirus (SARS-CoV-2) – ključne informacije.* Pridobljeno 30. avgusta 2021 iz <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>
19. Računovodja.com. (2010, 6. april). *Obdavčitev dobav v skladu s 76.a členom ZDDV-1.* Pridobljeno 2. junija 2021 iz <https://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=4742>
20. SURS – Statistični urad Republike Slovenije. (2019, 13. avgust). *Gradbeništvó v Sloveniji: Slovensko gradbeništvó še ni doseglo predkriznih časov.* Pridobljeno 1. junija 2021 iz <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/8278>